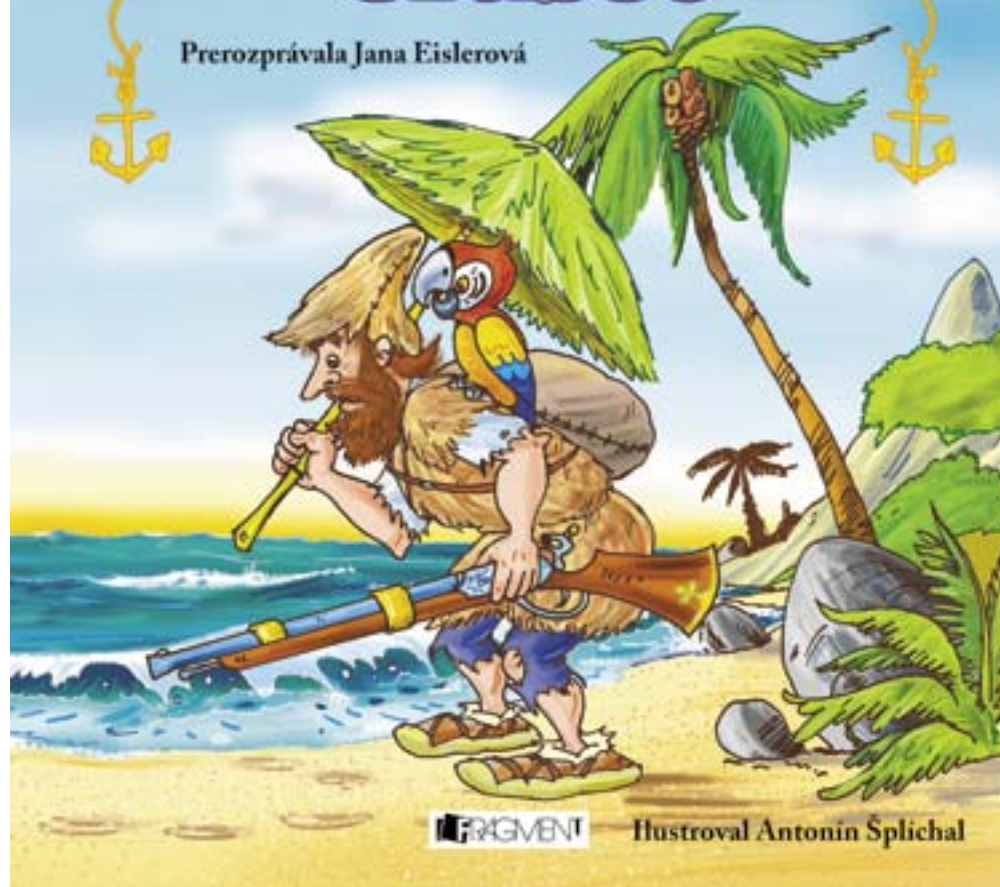

Robinson Crusoe

Prerovpráva Jana Eislerová

FRAGMENT

Hustroval Antonín Šplichal

Robinson Crusoe

Aj v tlačenej verzii.

Objednať si môžete na stránke
www.fragment.sk

Ďalšie e-knihy v edícii:
BABIČKA
Gulliverove cesty

Jana Eislerová
Robinson Crusoe – e-kniha
Copyright © Fragment 2011

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

Robinson Crusoe

Prerozprává Jana Eislerová

Ilustroval Antonín Šplíchal

Obsah

Prvý raz na mori	5
Cesta do Afriky	7
V otroctve	9
Stroskotanec	11
Prvé skúsenosti	13
Robinson začína hospodáriť	15
Práca pomáha prežiť samotu	17
Robinson dostal chuť na polievku	19
Rajské údolie	21
Zemetrasenie a choroba	23
Stavba kozuba a práce na poli	25
Požiar v pralese	27
Nebezpečné príhody	29
Stroskotanie lode a návšteva ľudožrútov	31
Samota sa končí v piatok	33
Aj divoch je človek	35
Prečo Robinsonov čln nevyplával	37
Robinson a Piatok zachraňujú zajatcov	39
Príbeh španielskej lode	41
Ďalšia nečakaná návšteva	43
Piráti a ich zajatci	45
Guvernér ostrova	47
Boj pokračuje	49
Záchrana lode	51
Potrestanie pirátov	53
Cesta domov	55

Prvý raz na mori

Robím si o teba veľké starosti, Robinson, chodíš poza školu,“ dohovárať svojmu synovi zámožný obchodník Crusoe. „Chcem, aby si dokončil školu a prevzal po mne obchod v Yorku.“

„Učenie ma vôbec nebaví, chcel by som sa stať námorníkom,“ povedal Robinson.

„Len cez moju mŕtvolu,“ rozhneval sa otec. „Na more zabudni. Vieš predsa, aký žiaľ mne, a najmä matke, spôsobil tvoj starší brat. Proti našej vôli sa vydal na more a nikdy sa nevrátil. Už ani nedúfame, že je ešte medzi živými. Chceš, aby tvoja nešťastná matka oplakávala aj teba?“

Robinson miloval svoju mamu a v duchu dal otcovi za pravdu. Sľúbil, že kvôli mame ho poslúchne a bude sa venovať obchodu. Usilovne študoval, pracoval a otec sa naňho mohol vo všetkom spoľahnúť. Často posielal Robinsona na obchodné cesty. Raz sa Robinson dostal do prístavného mesta Hullu. Keď sa prechádzal po morskom brehu, opäť zatúžil po plavbe do ďalekých, neznámych končín. Zrazu ho oslovil známy hlas: „Si to naozaj ty, Robinson? Nevideli sme sa celú večnosť.“

Robinson sa otočil a zbadal Teda, syna lodného kapitána Hopkinsa. S kapitánom sa raz stretol pri obchodnom rokovaní.

„Ted, rád ťa opäť vidím. Podme sa niekam najesť a porozprávať,“ navrhol Robinson.

„Zajtra vyplávame s našou loďou Čajka do Londýna. Tam naložíme tovar a zamierime na juh, k africkému pobrežiu,“

povedal Ted. „Pod' s nami do Londýna, okúsiš plavbu po mori,“ lákal Robinsona. „Z Londýna sa vrátiš domov dostavníkom.“

Robinson vedel, že otec by s tým nikdy nesúhlasil, no pokušenie bolo silnejšie. Neodolal a spolu s Tedom a jeho otcom sa vydal na plavbu. Veľmi sa mu to páčilo. Bol nádherný deň a loď s napnutými plachtami sa pomaly blížila do cieľa. Podvečer sa však počasie náhle zhoršilo. Zodvihol sa silný vietor a loď sa zmietala vo veľkých vlnách. Robinsonovi z toho pohojďavania prišlo veľmi nevoľno.

„Toto je náš morský vlk?“ smial sa Ted, keď videl, ako Robinson bezmocne leží vo svojej kajute. No ani jemu nebolo veľmi do smiechu. Vietor sa zrazu zmenil na silnú víchricu a už aj skúsení námorníci videli, že je zle. Kapitán rozkázal zvinúť plachty, no obrovské vlny sa s loďkou aj tak pohrávali. Vietor sa opieral do lodných stožiarov a loď sa nebezpečne nakláňala. Neostávalo nič iné, len zrezať všetky tri ťažne.

„Na loď sa valí voda!“ kričali námorníci a ponáhľali sa do podpalubia k čerpadlám. Robinson sa pozbieral a pomáhal odčerpávať vodu. Čajka pomaly klesala. „Potápame sa!“ ozývalo sa zo všetkých strán. Kapitán rozkázal vystreliť z diel SOS salvy. V poslednej chvíli sa na obzore zjavila rybárska loď a vyslala k Čajke záchranný čln. Posádka Čajky zúfalo pozorovala, ako sa ich opustená loď prelomila a ako ju pohltilo more.

Cesta do Afriky

Ked' Robinson vystúpil v londýnskom prístave zo záchrannej rybárskej lode, rozlúčil sa s Tedom a jeho nešťastným otcom a zaprisahal sa, že už nikdy neopustí pevninu. Prechádzal sa po

Londýne, obdivoval krásne domy a široké ulice. Po večeroch sa zabával v krčmičkách v prístave. Vysedávali tam námorníci a rozprávali si príbehy z ďalekých ciest. Keď v Robinsonovi spoznali vďačného poslucháča, svoje dobrodružstvá ešte viac prikrášlili. Šviháckeho mladíka si všimol kapitán Hill, ktorého obchodná loď mala vyplávať do Guiney na africkom pobreží. Lacné koráliky, zrkadielka, sekerky a iné drobné nástroje tam obchodníci vymieňali za slonovinu, vzácne drevo, korenie, ale aj zlato.

Robinson kapitánovi vyrozprával, ako neposlúchol svojho otca

a nastúpil na tú nešťastnú loď a že keby zarobil nejaké peniaze, iste by si otca ľahšie udobril.

„Potrebujem dobrého pomocníka,“ povedal kapitán, „mladý muž, poďte so mnou do Guiney. Verte mi, že sa vrátite so slušným ziskom.“

Robinson zabudol na svoje predsavzatia. Za posledné peniaze rýchlo nakúpil rozličné taľafatky a už sa plavil s kapitánom do Guiney. Cesta dopadla dobre, obchody sa vydarili, ale Robinsonovi sa veru ešte nechcelo ísť domov. S kapitánom Hillom sa spriatelili a cestu do Guiney si chceli zopakovať. Robinson napísal otcovi list, v ktorom ho prosil o odpustenie a sľuboval, že len čo zarobí dosť peňazí, vráti sa domov. Kapitán Hill naučil cestou Robinsona kormidlovať loď, narábať s kompasom a ďalšími prístrojmi.

Práve sa plavili úžinou medzi Kanárskymi ostrovmi a pobrežím Afriky, keď jeden z námorníkov zvolal: „Loď na obzore!“ Kapitán znervóznel: „Možno to bude nejaká obchodná loď, ale v týchto vodách sa často plavia piráti.“ Neznáma loď sa rýchlo približovala. „Pripravte sa na boj!“ zavelil kapitán. „Spoznávam vlajku maurských pirátov z Maroka.“ Keď boli piráti na dostrel, zvinuli plachty a zamierili delá na bok lode kapitána Hilla. Kapitánovi sa podarilo loď obrátiť, takže ju

piráti nezasiahli. Rozkázal strieľať zo všetkých diel. Výstrely hrozivo zahrmeli, no ani jednu loď nezasiahli. Piráti sa nebezpečne priblížili k boku lode a vzápätí už vyhadzovali na palubu laná s hákmi. Zrazu boli na palube desiatky Maurov v turbanoch, ozbrojených zahnutými šablami a mušketaми. Rozpútal sa neľútostný boj. Straty utrpeli obidve strany. Robinson zastrelil jedného Maura z muškety a potom sa oháňal so šablou v ruke. Odrazu pred ním stál Maur s bambitkou a Robinson pocítil, ako ho strela zasiahla do pleca. Zrútil sa na zem a omdlel. Keď sa prebral, kapitán a väčšina námorníkov boli mŕtvi. Ostatných mužov piráti zviazali a smerovali do Maroka, kde chceli všetkých zajatcov predať do otroctva.

V otroctve

Zranenie zachránilo Robinsona pred trhom s otrokmi. Pirátsky kapitán Abdul bol veľmi bohatý a ako všetci Mauri bol moslim. V marockom meste Agadir sa na skale nad morom čnelo jeho honosné sídlo obložené vzácnym mramorom, s nádhernými záhradami a množstvom služobníctva.

„Bol si kapitánovým pobočníkom a vyznáš sa vo vedení lode,“ povedal Abdul Robinsonovi, keď vyzdravel, „preto dostaneš na starosť moju rybársku jachtu. Rád chodil na rybolov a Robinsona aj černošského chlapca Kšuriho brával so sebou ako pomocníkov. Onedlho už Robinson veľmi obratne kormidloval jeho plachetnicu.

Raz s tou loďou ujdem, vravel si často v duchu. Tá myšlienka ho ani na chvíľu neopúšťala. Raz dal Abdul na loď nanosiť množstvo jedla a nápojov, lebo sa chystal na rybolov so svojimi priateľmi. Tí sa však

ospravedlnili a výprava sa nekonala. Robinsonovi hneď preblesol hlavou nápad: Preňho a Kšuriho nastal najvhodnejší čas na útek.

„Ctený Mulej,“ oslovil Robinson dozorcú otrokov, „bola by škoda nevyužiť čln pripravený na rybolov. Poďme spolu naložiť pre Abdula čerstvé ryby.“ Mulej bol pánov príbuzný a Abdul mu občas plachetnicu požičiaval. Netušil, čo má Robinson s Kšurim za lubom, a tak prikývol.

Keď sa vzdialili od brehu, Robinson hodil Muleja cez palubu a loď sa plavila na šire more. Robinson vedel, že Mulej je dobrý plavec a istotne dopláva k brehu. Po týždni zakotvili pri neznámom pobreží. Ulovili malú gazelu, doplnili si zásoby vody a pokračovali v plavbe pozdĺž afrického pobrežia. Robinson sa chcel dostať do Guiney, kde bol kedysi s kapitánom Hillom. Zrazu zbadali na mori veľký koráb. Bola to portugalská obchodná loď Maríá Cristina, ktorá mierila do Brazílie. Námorníci malú jachtu vôbec nezbadali.

„Nevidia nás,“ nariekal Kšuri. Aj Robinson strácal nádej, lebo koráb mizol v diaľke. No loď sa zrazu otočila a vrátila sa po utečencov. Kapitána Alvaréza veľmi zaujímal ich osud. Kapitán chcel od Robinsona kúpiť jachtu aj černocho Kšuriho ako otroka. Robinson však nesúhlasil, lebo Kšuri bol jeho priateľ. Po troch týždňoch pokojnej plavby sa už všetci tešili na chvíľu, keď konečne vykročia na brazílsku pevninu. Podvečer však nebo potemnelo, zahrnelo a začalo sa blýskať. Zdvihol sa víchor so silou orkánu a bezbrannú loď hnal k neznámym skaliskám.

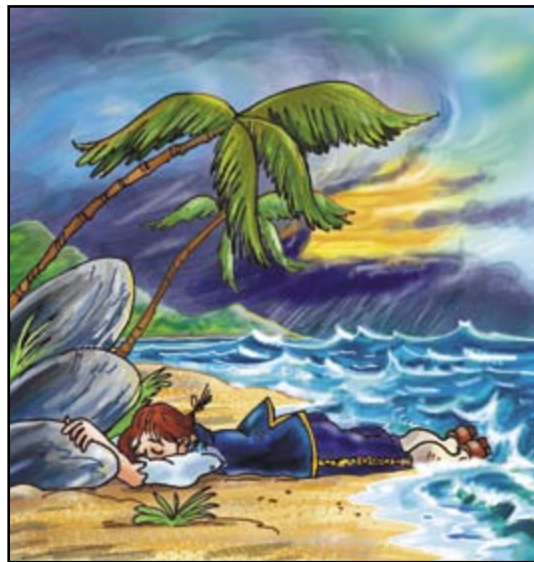
„Rýchlo do člnov!“ velil kapitán Alvaréz, keď hrozilo, že loď sa roztriešti o bralá. Námorníci v dvoch člnoch však márne vzdorovali obrovským vlnám. Oba člny sa prevrhli. Robinson plával, čo mu sily stačili, a potom vysilený padol do bezvedomia.

Stroskotanec

Ked' Robinson otvoril oči, ležal na bielom piesku. Bol vysmädnutý a slnko ho neúprosne páliło. Vstal a rozhliadol sa okolo seba. Všade bolo pusto. Na piesočnatej pláži sa vietor pohrával s vetvami urastených paliem. Robinsonovi sa veľmi uľavilo, keď si uvedomil, že žije. Vzápätí mu však začali v hlave víriť otázky: Čo sa stalo s loďou? Zachránil sa ešte niekto? Kde som? Za palmovým hájom sa vypínal vysoký kopec. Robinson sa rozhodol naň vyliezť, aby zistil, či sa nachádza na pevnine, alebo na ostrove, či sú niekde nablízku ľudské obydľia a čo sa stalo s loďou. Cestou na vrchol si uhasil smäd vodou z potoka a zahnal hlad žltým ovocím, ktoré poznal z rozprávania, no ešte nikdy ho nejedol. Rástlo na vysokej palme vo veľkom strapci. Boli to banány. Na kopci sa rozhliadol na všetky svetové strany, no všade navôkol sa vlnila iba azúrová morská hladina. Som tu vari sám? smutne sa zamyslel Robinson

a vrch, na ktorom práve stál, nazval Vrchom sklamania. V diaľke videl stroskotanú Mariu Cristinu zakliesnenú medzi dvoma bralami neďaleko skalnatého mysu, vybiehajúceho do mora. Robinson ho pomenoval Mys stroskotania. Keď nastane odliv, mohol by som sa pozrieť na vrak lode, pomyslel si. Vrátil sa späť na pobrežie. Zrazu sa zľakol – pomedzi nohy mu prebehlo nejaké zviera. Vydýchol si, keď zistil, že to bol malý chlpatý živočích podobný králikovi. Čo ak tu žijú nebezpečné, dravé zvery, uvažoval. Ako sa mám brániť, aby som sa nestal ich korisťou? Prenocujem na strome, povedal si. Keď sa predieral pomedzi vetvy rozloženého stromu, vydesil ho silný šum a škrekot – to z koruny vyletel kráľ pestrofarebných papagájov. Na druhý deň v hustom kroví objavil vchod do jaskyne plnej naviateho piesku. To bude dobrý úkryt. Na noc zatarasím vchod kameňmi, povedal si. Keď tak urobil, tvrdo zaspal. Ráno sa okúpал v mori. Trápil ho hlad. Nalovil si niekoľko mušlí, no nechutili mu. Práve sa začínal odliv. Robinson si vyzliekol kabát a košeľu a plával smerom k vraku lode. Tešil sa, že si tam nájde niečo pod zub, no objavil iba škatuľu so suchármi. Väčšinu potravín zničila voda. Na lodi však našiel množstvo užitočných vecí, ktoré mu pomôžu prežiť. Rozplietol lodné laná a z polámaných lodných rahien a iných drevených častí lode si vyrobil jednoduchú plť. Každý deň, keď nastal odliv, plavil sa k vraku a privážal na breh povrazy, laná, kusy plachiet, pušky, náboje, sudy so strelným prachom, sekerku, kladivo, kince, ale aj súdok s rumom, ďalekohľad, prázdny lodný denník, písacie potreby a Bibliu. Neďaleko jaskyne zatĺkol do zeme niekoľko kolov, na ktoré uviazal lodné plachty. Tak si vytvoril prístrešok, pod ktorý uložil všetky cenné veci z lode.

